

Peng för lagring av koldioxid

Inför en lagringspeng för att få bort koldioxid ur atmosfären.

OMTAG I KLIMATPOLITIKEN: BETALA FÖR LAGRING AV KOLDIOXID

Utsläppen av klimatgaser ska minska kraftigt. Idag tar Liberalerna ett nytt initiativ för att Sverige ska få nettonegativa klimatutsläpp. Det innebär ett omtag i svensk klimatpolitik. Tidigare har vi tagit betalt för utsläpp genom skatter och utsläppsrätter. Men vi har inte tagit till vara möjligheten att fånga och lagra koldioxid. Vi föreslår idag en lagringspeng för att få bort koldioxid ur atmosfären.

Det är hög tid att på allvar göra något åt klimatförändringarna. Tecknen på att klimatsystemet har börjat förändras är många – Arktis isar smälter, Australien brinner och i Kungsträdgården i Stockholm kom körsbärsblommorna i januari. Det är inte längre bara våra barnbarns framtid vi behöver oroa oss för. Även våra barn och vi själva kommer att få uppleva en helt annorlunda planet om vi inte tar krafttag.

Sverige är ett av de länder som i bred politisk enighet har satt ett datum för när nettoutsläppen av klimatgaser ska vara noll. Det ska vara uppnått 2045. Bortom 2045 ska nettoutsläppen vara negativa.

Utsläppen från fossila bränslen måste i princip försvinna helt. Det innebär att där vi använder fossila bränslen idag kommer vi att behöva gå över till el eller, där det är svårt, biobränslen.

En del utsläpp är besvärliga eller till och omöjliga att komma undan helt. Metan uppstår när kor

LIBERALERNA FÖRESLÅR:

- För att redan nu ge aktörer rätt planeringsförutsättningar vill Liberalerna avsätta **500 miljoner kronor 2022, en miljard 2023 och två miljarder kronor från 2024** till en lagringspeng för den som fångar in och permanent lagrar koldioxid.
- Initialt bör lagringspengen vara på **1180 kronor per ton** vilket är i nivå med koldioxidskatten.
- Lagringspengen ska vara **oberoende av infångningsteknik** och i ett första steg **gå till biobränsleeldade anläggningar**.
- Utfasningen av de fossila bränslena fortsätter. Infångningen är **ingen ursäkt för att fortsätta använda fossila bränslen**.
- Naturvårdsverket får uppdraget att förbereda införandet av lagringspengen.

idisslar, gödsling ger utsläpp av lustgas, koldioxid bildas när vi tillverkar cement. Det finns åtgärder för att minska de här utsläppen och de ska vi genomföra, men de utsläpp som ändå återstår kommer att behöva kompenseras av det vi kallar negativa utsläpp.

EN LAGRINGSPENG BEHÖVS

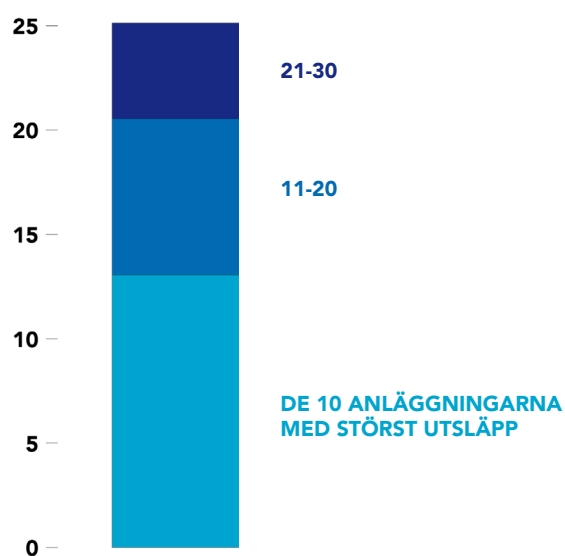
När koldioxidskatten kom 1991 infördes ett pris på att släppa ut koldioxid. I snart 30 år har därför den som släpper ut koldioxid fått betala för att i någon mån kompensera för de skador utsläppen orsakar. Det är en bra princip. Den som förorenar ska betala.

Det är nu dags för nästa steg; att betala den som fångar in koldioxid. Detta för att ersätta den nytta samhället har av att koldioxid permanent försvinner från atmosfären. Den som städar upp ska få betalt.

Risken är stor att vi kommer att hinna släppa ut mer koldioxid och andra klimatgaser än vad klimatsystemet klarar av innan utvecklingen har vänt och de fossila bränslena är borta. Vi kommer då att behöva komplettera omställningen till el och biobränslen med att åtgärder för att samla in och lagra koldioxid vi redan släppt ut. Det är det som kallas negativa utsläpp.

Ett effektivt sätt att åstadkomma negativa utsläpp är att samla in koldioxid från skorstenar där

Miljoner ton CO₂-utsläpp från de 30 anläggningar i Sverige med störst utsläpp utanför utsläppshandelssystemet

Utsläppen av CO₂ från alla inrikes transporter i Sverige var som jämförelse 2018 drygt 16 miljoner ton. Vägtrafiken står för drygt 15 miljoner ton och inrikesflyget för ungefär 0,5 miljoner ton.

koncentrationen ofta är hög. Teknik för att göra det här i stor skala har länge funnits tillgänglig. Ett exempel finns i Stockholm där man i årtionden har separerat ut koldioxid ur stadsgasen innan den har skickats ut till kunderna. Anläggningar för koldioxidavskiljning finns att köpa. Lagring och transport finns också kommersiellt tillgänglig. Storskalig infångning av koldioxid i Sverige kan vara i drift inom några år.

Det som saknas är tillräckliga incitament för att samla in koldioxiden. Nyttan av att samla in koldioxid är gemensam men kostnaden uppstår hos den som samlar, transporterar och lagrar koldioxiden. Därför behövs det en lagringspeng som ska gå till den som gör investeringen och betalar de löpande kostnaderna.

Det är angeläget att börja bygga ut anläggningar för att samla in och lagra koldioxid så snart som möjligt. Koldioxiden gör större skada ju längre den är i atmosfären, därför är det bättre att samla in den nu än i framtiden. Det är på samma sätt bättre att göra utsläppsminskningar nu än i framtiden. För att över tid samla in stora volymer och verkligen göra skillnad är det därför viktigt att infångningen kommer igång.

Anläggningar som släpper ut koldioxid med fossilt ursprung har idag incitament för koldioxidinfångning då de slipper köpa utsläppsrätter för infångad och lagrad koldioxid. Priset för utsläpp system är dock för lågt för att det här ska börja hända. Liberalerna arbetar för en reformering av EUs system för handel med utsläppsrätter. Målet är att höja priset på utsläpp och Liberalerna vill på sikt se en gemensam europeisk koldioxidskatt.

Om det dröjer innan kostnaden för att släppa ut koldioxid inom handelssystemet stiger tillräckligt för att koldioxidinfångningen ska komma igång är Liberalerna öppna för att bygga ut systemet med lagringspeng till att även omfatta utsläpp av fossil koldioxid inom utsläppshandelssystemet. Det måste i så fall ske på ett sätt som säkerställer att utfasningen av fossila bränslen fortsätter. För klimatet spelar det ingen roll om koldioxiden som hamnar i atmosfären har fossilt ursprung eller om den kommer från biomassa.

Liberalerna föreslår:

INFÖR EN LAGRINGSPENG FÖR NEGATIVA UTSLÄPP AV KOLDIOXID

Minst två miljarder per år från 2024

Den som fångar in koldioxid i Sverige och lagrar den permanent får betalt för det. Liberalerna vill därför införa en lagringspeng. För 2022 avsätta 500 miljoner kronor, som ökar till en miljard 2023 och till två miljarder 2024. Åren därefter byggs systemet gradvis ut ytterligare. Det är viktigt att det finns ett besked om att en lagringspeng kommer på plats för att ge aktörer planeringsförmågor och incitament att investera.

Samma pris på koldioxid vid infångning som vid utsläpp

I Sverige har vi genom koldioxidskatten satt ett pris på utsläpp av koldioxid. En rimlig första nivå på pengarna är att den som samlar in och permanent lagrar koldioxid – lagringspengen – ska motsvara skatten för den som släpper ut. Koldioxidskatten är idag 1180 kronor per ton koldioxid. Vid den nivån skulle det vara lönsamt att bygga storskaliga anläggningar för att samla in koldioxid på flera platser i landet.

Teknikneutral lagringspeng

Det finns flera olika tekniker för insamling av koldioxid. Lagringspengen utgår med samma nivå, samma som koldioxidskatten, oavsett vilken teknik som används.

Det krävs att lagringen av koldioxiden är permanent för att lagringspeng ska utgå.

Utfasningen av fossila bränslen fortsätter

Att vi börjar samla in och lagra koldioxid är ingen ursäkt för att fortsätta elda fossila bränslen. Elektrifieringen och övergången till biobränslen ska fortsätta.

Elektrifieringen av transportsektorn fortsätter genom en övergång till elektriska bilar. För att elektrifiera de tunga vägtransporterna ska de större vägarna elektrifieras. Hur det kan göras kommer att beskrivas av den Elektrifieringskommission som Liberalerna har tagit initiativ till.

Produktionen av biobränslen ska öka så att de sektorer som är svåra att elektrifiera också kan bli fossilfria. Det fossila innehållet i den bensin och diesel och som fortfarande används minskar successivt genom inblandning av biobränslen genom reduktionsplikten. Ett motsvarande system för flyget är på gång och Liberalerna arbetar för att det även ska gälla sjöfarten.